

Ahmet Güneştekin'in sorumluluğu

Sözümüzü dikili taş üzerinden sürdürülm: Sezer Tansuğ, Şenlikname Düzeni'nde Nakkaş Osman'ın III. Murat Surnamesi'ndeki minyatürlerinde, eğlencelerin yapıldığı alanda yer alan obeliks kaidesinin dört cephesinde çeşitlenerek tekrarlanan tasvir sistemini ele aldığı ve bunu yazma minyatürlerinde, karşılıklı iki sayfada tamamlanan, yüzlerce defa tekrarlanan benzer bir düzen çevresinde uyguladığını söyleyerek, bununla aynı zamanda obeliktteki tekdüzelliği bozduğunu, diğer bir söyleyişle obeliktteki hareket-sizliği hareket sayesinde aştığını belirtir.

ÖMER
LEKESİZ

olekesiz@yenisafak.com.tr

Ahmet Güneştekin'in Milyon Taş'ında ise orjinaline göre kendi cinsinden yine durağan bir tekrar söz konusu iken, iletilmek istenilen mana (ya da mesaj) yedi katmanla sağlanmak istenilen imanın insafına bırakılmıştır ki, bu durum Güneştekin'in sadece Milyon Taş heykeli için değil, harf merkezli resimleri ve enstalasyonları için de geçerlidir.

İma etme ise Osman Hamdi'den beri yerli sanatın aşamadığı, hatta aşmak ne kelime onu farklı form ve içeriklerle tekrarlamayı çözümsüzlüğün kendisine dönüştürdüğü bir hastalığın adıdır.

Bu hastalığın bir sanatın anlam arayışı, diğeri uygulama olmak üzere iki boyutu bulunmaktadır.

Şöyle ki, tarikat kültürüne mahsus bir sembol olan Simurg'un manevi bir yükselişi ya da daha açık bir söyleyişle insan-ı kamil'i temsil etmesi, asil karşılığını idrak noktasında ya da sözel olarak ancak kendi hikayesi içinde bulabilmekte, dolayısıyla bu manada fenomenal düzeye aktarılması mümkün bulunmamaktadır. Aktarılmaya çalışıldığında ise kendi bağlamından kopartıldığı için, manayı imalar eşliğinde idealize etme sorunun bir parçasına ya da doğrudan taşıyıcısına dönüşmektedir. Oysa ki, (modern) sanat idealize etmez, gösterir.

Öte yandan, özellikle son on beş yıldır, ima yoluyla idealize etmede veya idealize ederken zorunlu olarak imada bulunmada harf merkezli uygulamalara sıkça yaslanılmaktadır.

"Harf" derken elbette onu **mızrağın, kılıcın keskin ucu** anlamıyla esas alan Arap, İbrani, Arami, Süryani elifbalarındaki harfleri kast ediyorum. Bu elifbalarındaki harfler (örneğin **elif, vav** gibi) tek başlarına bir şeyin adı olabildikleri ve metafizik bir durumu ifade edebildikleri gibi, **yara-lamak** anlamıyla bir kelimeyi oluştururken de büyüü bir hissiyatı, tanımlamayı ifade ederler ki, ancak bu vastayla bir hikmetin, irfanın kapları hükümdarlıkta dönüştürülür. Bunun aksisi de sabittir: Osman Hamdi'de çokça görüldüğü üzere, o harfler bir eşikmişliğin, gereçliğin ve hatta dine yöneltilmiş hakaretin kapları da dönüştürülebilirler.

Bunların sanatsal bir sorun (çözümsüzlük) olmaktan çıkartılması ise asiyetlerine uygun düzeylerde kullanılmalarıyla, örneğin hat'ın hat olarak yapılmasıyla (ki, hat ima etmez, bilakis imayı iptal eder) mümkündür. Diğer bir söyleyişle Nakkaş Osman'ın obeliks merkezli niyet ve çabasını iyi okumakla, yani tekrar yoluyla tekrarlanmaz olana ulaşmayı hedeflemekle ancak sanatsal bir dönüşüm mümkün olabilir ki, bu da yine ilk özü korumakla, sentez yaparken bile onun biricikliğini sabit, ayrı ve farkedilir tutmakla mümkün olabilir.

"Ahmet Güneştekin'in sorumluluğu" derken kastettiğim de budur. Yoksa onu tek başına sanatta elzem olan yeni kurumlaşmanın zorunlu muhatabı saydığımızdan değildir ve bu manada sorumluluk an geniş anlamıyla millî bir duyarlılığa sahip olanların ortak dedir.

Güneştekin'in buradaki önceliği, son on beş yıldır yanlışlıkla, doğrusuyla **ima etme** sorununun göbeğinde yer almasıdır.

Ben kendi adıma bu yer alış olumsuzlamıyorum bilakis bunda bir umut ışığı görüyorum.

Şöyle ki, sanat planındaki yanlışlar, doğruluk alemine götürülen bilete dönüşebilir ve Güneştekin'in mevcut sanat samimiyetindeki samimiyetini de belgeleyen ağır işçiliği, felsefi bir arkaplana sahip oluşu ve Doğu kültürüne mahsus bir zeminde kompleksiz durumu da söz konusu umut ışığının münadi-si olarak nitlenebilir.

Ancak, Güneştekin(ler), Nakkaş Osman'ın torunları olma bilincyle, arz üzerinde dünden bugüne sanat konusunda gerçekleştirilmiş bizzat (Doğu-Batı ayrımına dışımsızın) bizzat yararlanarak, kültürel aidiyetlerini işlerinde ima ederek değil açıkça göstererek, kendilerine (ve kendi zamanlarına) mahsus olanı keşfetmek suretiyle görünürliğe **doğru** sunabilirler ve böylece Batı sanatının hegemonyasını da kolayca aşabilirler.

Bu şimdi (el-an) **Ahmet Güneştekin'in** sorumluluğunda değilse kimin sorumluluğunda olabilir ki?

twitter.com/OmerLekesiz